

Biologinė psichiatrija ir psichofarmakologija: Stovim ant milžino pečių

Biological Psychiatry and Psychopharmacology: Standing On Shoulders of Giant

Adomas BUNEVIČIUS

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Neuromokslų institutas, Kaunas, Lietuva
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Neurochirurgijos klinika, Kaunas, Lietuva

Praeinantys 2014 metai buvo kupini iššūkių ir skaudžių netekčių tiek Lietuvos biologinės psichiatrijos draugijai, tiek žurnalui – netekome žurnalo įkūrėjo, idėjinio vado ir ilgamečio vyriausiojo redaktoriaus habilituoto mokslų daktaro Roberto Bunevičiaus; negana to, netekome vienos gambiausių jaunųjų Lietuvos mokslininkų Margaritos Staniūtės, kuri reikšmingai prisidėjo prie žurnalo veiklos. Tačiau, nepaisant to, LBPD ir žurnalo redakcinės kolegijos komanda nusprendė tęsti žurnalo leidybą ir puoselėti ankstesnę jo misiją. Smagu ir tai, kad visi žurnalo redaktoriai atstovaujantys iškilus Lietuvos, Europos ir JAV universitetus sutiko ir toliau bendradarbiauti. Svarbiausi žurnalo uždaviniai ir toliau išlieka tie patys: jungti klinikinę psichiatriją ir šiuolaikinius mokslo metodus, leidžiančius geriau pažvelgti ir suprasti centrinės nervų sistemos veiklą, sutrikimus ir šių sutrikimų korekcijos metodus; suaktyvinti neurobiologijos srityje dirbančių mokslininkų ir psichiatrų bendradarbiavimą; reguliariai informuoti skaitytojus apie naujus įrodymais pagrįstus psichikos ir elgesio sutrikimų gydymo metodus; ir teikti standartizuotus psichikos sutrikimų diagnostikos instrumentus [1].

Pirmasis žurnalo Biologinė psichiatrija ir psichofarmakologija numeris buvo išleista lygiai prieš 15 metų atkuriamosios Lietuvos Biologinės psichiatrijos draugijos (LBPD) konferencijos proga. Nuo tada žurnalas tapo neatskiriama Lietuvos psichiatrijos (ir ne tik) mokslo ir praktikos dalimi bei reikšmingai prisidėjo diegiant įrodymais pagrįstos medicinos principus ir gerinant psichikos sutrikimais sergančių pacientų diagnostiką bei gydymą Lietuvoje. Šiame jau 27-ame žurnalo numeryje publikuotais straipsniais, apžvalgomis, atvejų aprašymais, gairėmis, mes siekiame tęsti žurnalo misiją būti "periodiniu Lietuvos psichiatrų leidiniu, suburiančiu visus besidominčius įvairiais biologiniais šiuolaikinės psichiatrijos aspektais, atspindinčius naujausius mokslo laimėjimus, sklaidžiančius psichofarmakologijos naujienas, skatinančius tarptautinį bendradarbiavimą, neužmirštant, kad pagrindinis mūsų tikslas – pagalba ligoniui" [1].

Pirmasis šio žurnalo numerio straipsnis Klinikinių ir fundamentaliųjų neuromokslų atviros prieigos duomenų bazės yra skiriamas atviros prieigos duomenų bazių svarbos ir pritaikomumo klinikiniuose bei fundamentaliuosiuose neuromoksluose aptarimui. Straipsnio autoriai apžvelgia mokslinių tyrimų duomenų bazių sklaidos galimybes ir analizuoja šios sklaidos mokslinę ir praktinę svarbą visuomenei bei tyrėjams. Manoma, kad netolimoje ateityje mokslinių tyrimų duomenų bazių atvira prieiga taps universaliu reikalavimu mokslininkams vykdančiams visuomenės išteklių finansuojamam moksliniam tyrimui.

Skaitytojams taip pat yra pristatomas Visuotinės dotacijos projekto Geno – aplinkos sąveika jungianti mažos trijoditironino koncentracijos sindromą ir kardiovaskulinės

ligos baigtis (GET-VASC) (Sutarties numeris: VP1-3.1-ŠMM-07-K-02-060; protokolo sudarytojas habil. dr. R. Bunevičius, pagrindinė tyrėja habil. dr. J. Brožaitienė) tyrimo protokolas, kuriame siekiame atskleisti neuroendokrinių, genetinių ir aplinkos veiksnių sąveikos reikšmę ūmiai kraujotakos sutrikimais sergančių pacientų ligos išėjimams.

Asmenybės bruožų vertinimui yra svarbūs socialiniai ir kultūriniai aspektai, todėl Priklausomų nuo alkoholio asmenų psichologinės gynybos ypatumai straipsnis gali padėti geriau suprasti asmenybės bruožų svarbą tarp priklausomybėmis nuo alkoholio sergančių Lietuvos pacientų.

Straipsnyje Psichikos sutrikimai tarp galvos smegenų navikais sergančių pacientų: sąsajos su gyvenimo kokybe ir psichologiniu distresu yra atskleidžiama, kad psichikos sutrikimai išlieka dažnai neatpažinti ir negydomi tarp galvos smegenų navikais sergančių pacientų Lietuvoje.

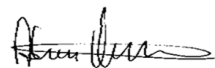
Tuo tarpu, Andriaus Radžiūno su kolegomis pateiktame atvejo aprašyme Psichozė ir depresija po subtalaminio branduolių gilumines smegenų stimuliacijos Parkinsono liga sergančiam pacientui: atvejo aprašymas puikiai iliustruojama nuoseklus prieš-operacinio psichiatrinio ištyrimo bei tarpdisciplininės komandos svarba gydant neurochirurginėmis ligomis sergančius pacientus.

Žurnalo priede yra pristatomos Pasaulinės biologinės psichiatrijos draugijų federacijos (PBPFD) biologinio bipolinio sutrikimo gydymo rekomendacijos: 2010 m. ūminės bipolinės depresijos gydymo rekomendacijų atnaujinimas, Psichoterapijos veiksmingumas: terapiniai veiksniai ir subjektyviai išgyvenami pokyčiai (sudarytoja G. Gudaitė) knygos apžvalga, bei Dr. D. Stropūtės daktaro disertacija Sergančiųjų išemine širdies liga savijautos priklausomybė nuo orų (vadovas prof. dr. Ričardas Radišauskas).

Taip pat siūlome susipažinti su Varviko – Edinburgo psichikos sveikatos skale, kuri yra skirta psichikos sveikatos/gerovės vertinimui.

Mūsų komanda nuolat dirba siekdama gerinti žurnalo mokslinę kokybę bei įtraukti jį į mokslinių publikacijų indeksavimo duomenų bazes, taip pat siekdama užtikrinti žurnalo matomumą ir laisvą prieigą prie jo – nuo šiol žurnalas turi naują internetinį puslapį, kuris padės gerinant žurnalo matomumą bei prisitaikant prie dinamiškos atviros prieigos elektroninės leidybos.

Redakcija kviečia skaitytojus aktyviai bendradarbiauti ir laukia straipsnių, pastabų, pageidavimų, idėjų, nuomonių ir naujienų.

LITERATŪROS SĄRAŠAS:

1. Bunevičius R. Editorial. Biological Psychiatry and Psychopharmacology 1999; 1: 2